

הרה"ק מוה"ר מרדכי מטשערנובל זצ"ל

א.

להרה"ק מוה"ר נחום ז"ל המגיד מטשערנובל, הי' לו שני בנים, האחד הי' הרב ר' משה ז"ל, פעם אחת הלשינו עליו לפני אביו, שהוא מתנהג בעשירות, ובביתו עומד ארון של עץ צבוע ירוק ככרתי ומפותח בציורים מנוקבים כמו אצל השרים והרחנים, אז אמר הרה"ק מוה"רן מה שאמר, ובנו הרב ר' משה ז"ל לא האריך ימים אח"כ נפטר צעיר ימים.

בנו השני של הרה"ק מוה"רן הוא הרה"ק ר' מאטילי מטשערנובל זצ"ל, גם עליו הלשינו לפני אביו שהוא מתנהג בעשירות, אז אמר אביו הרה"ק שאינו רוצה לסמוך על זה שמספרים לפניו לה"ר על בנו יחידו, וילך בעצמו לראות אם כנים הדברים, ובא לבית בנו הרה"ק מוה"רם וישאלהו, הנה אומרים עליך שיש לך כלי כסף וכלי זהב הראני נא אותם, ונאלץ להראות לו את כבוד עשרו, אמר לו אביו הרה"ק על מה ולמה נחוצים לך כלים יקרים כאלה, אם אפשר להשתמש בכלים פשוטים, ויענהו בנו הרה"ק הנה בגמרא הקדושה יסופר מעושרו של רבנו הקדוש שהי' עצום ורב מאוד, ויסופר עליו עוד שבשעת פטירתו זקף עשר אצבעותיו ואמר לא נהניתי מעוה"ז כלום אפילו כמלא אצבע קטנה, וקשה איך למה הי' לו כל העושר הרב שלו, אלא ודאי שמע מינה שגם בזה יש דרך לעבודת השי"ת. אביו הרה"ק ז"ל קיבל התנצלותו והלך ולא אמר לו עוד מזה. ואחרי פטירת אביו הרה"ק זצ"ל הי' הוא, הרה"ק ר' מאטילי ממלא מקומו ונהג נשיאותו בדמה, כמנהג הנשיאים בבבל לפנים, והוא הי' הראשון שיסד את כסף, המעמדות, שעל כל חסיד לתת לרבו הצדיק, סכום קבוע בכל שנה ושנה לבסס, בית צדיק על בסיס נכון וקיים. ועל שם זה נקרא כסף זה בשם, מעמדות והשלוחים יצאו בכל רבע שנה לנבות את המעמדות, וביתו הי' מתנהג בבחי' קדושה ומלכות.

הרה"ק מוה"רם ז"ל זכה להיות, תלפיות שהכל פונים אליו, בדרום רוסיא, רבבות אלפי ישראל שם גהרו אליו והתחממו לאורו, עד שנת תקצ"ו, ואחד מחסידי הרבצונים שהי' איש פלא ועושה פלא, אותות ומופתים עד אין מסור, הוא הרב הגאון הקדוש מוה"ר ישראל אבדיק ווילעדניק זצ"ל סלך וואלין. פעם אחת פנה אליו הרה"ק מוה"רם בהתלהבות ואמר לו, הנח ראשך על לבי וינח לי ולך, שהוא הרה"ק מוה"רם הי' בעל לב דגש, והר"י מוילעדניק הי' בעל מוח, וכשהיו שניהם ביחד אצלו הי' נוח לו להיות שלם ברגש ושכלי.

בשנת תקצ"ו ביום כ' לחודש אייר נאסף אל עמיו, זי"ע ועכ"פ.

ב.

ממנו נשתלשלה שלשלת ארוכה של אדמורים עד היום הזה, בנו הבכור נאשתו הראשונה שהיתה בת הרה"ק ר' אהרן הגדול זצ"ל מקארלין (ראה למעלה בערכו), הי' הרה"ק ר' אהרן ז"ל שנקרא ע"ש זקינו, נולד בשנת תקמ"ז ונתחנך על ברכי זקנו מהר"ן מטשערנובל ז"ל ונתפרסם בשם „הצדיק הזקן“, וישב על כסא אביו בטשערנובל. בנו השני הרה"ק ר' משה מקראסטשוב ז"ל. הם בנו השלישי הרה"ק ר' יעקב ישראל ז"ל בהורגוסטאפל ובצירקאסס. הם היו נכדי הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זצ"ל.

כשנפטרה הרבנית בת הרה"ק מקארלין נשא הרה"ק ר' מאטילי מטשערנובל את בת הרה"ק ר' דוד לייקעס ז"ל, וכמנה נטע חמשה ארזים בישראל היה: הרה"ק ר' נחום ממאקארוב ז"ל, והרה"ק מו"ה אברהם המגיד מטריסק ז"ל. והרה"ק ר' רודל סאלנער ז"ל, והרה"ק ר' יצחק מסקווירא ז"ל והרה"ק ר' יוחנן מראחמיסטרביקא ז"ל, שהיו מנהיגי הדור ברוסיה והרבה פעלו להרמת קרן ישראל ואוריתא.

ותלמידיו הרב הגאון הצדיק מו"ה ישראל דוד אבד"ק ווילעדניק הנ"ל, הי' צנוע ונחבא אל הכלים בעירו הקטנה ווילעדניק שם ישב על התורה ועל העבודה, אהבתו לכל בר ישראל היתה עזה בלי גבול, ומה שכתוב „ועמך כלם צדיקים“, הי' אצלו כדבר פשוט שכל אחד מישראל הוא בבחי' צדיק וכאשר בא איש מישראל לביטו עמד מפניו במלא קומתו וקיבל אותו בסבר פנים יפות וביראת הכבוד.

פ"א שאלוהו התלמידים מדוע כה יחרד לקראת כל איש מישראל? אמר להם, בפשיטות, מפני שכל איש מישראל הנהו צדיק, וצדיק גוזר והקב"ה מקיים וע"כ הוא מלא יראה ושחר מפני כל צדיק כי מי יודע מה יגזור עליו אותו צדיק.

בהיותו יושב מתבודד בעיר קטנה חי חיי צער מאוד והי' שונא מתנות במלא מובן המלה, גם מאת חותנו הגביר ר' משה חפץ לא רצה לקבל מתנות וגזר על הרבנית שלא תקבל מתנה מבית הורי', היא עשתה רצון בעלה הקדוש, אבל בלבה הי' מר לה כי לא הסכינה לחיות חיי צער מעודה ופני' היו זועפים תמיד ומה סבל הרה"ק הרבה.

התגלותו בתור צדיק עושה נפלאות בא לו ע"י הרב הגאון הצדיק מוהר"ם מליבאוויטש זצ"ל בע"ס צמח צדק, הוא ז"ל שלח פ"א עוגנה שעובה בעלה כמה שנים ולא נודע אנה בא – אל הרה"ק מוילעדניק, ומתחלה לא רצה לשמוע מזה מאומה, אך כאשר סיפרה לו כי הרבי מליבאוויטש שלחה אליו, אמר אם כן – אם הצער כיכ גדול בוא ואראך היכן הוא בעלך, וקם מכסאו אל החלון ואמר לה ראה בעלך עומד על התורן שבספינה שם בעיר ליבוי ועובר שם. העוגנה נגשה אל החלון והביטה אבל היא לא ראתה מאומה והתחילה לבכות, אמר לה הנה חסע לליבוי ושם תמצא את בעלך, וכן עשתה ונסעה שמה ומצאה את בעלה בין העובדים בספינה וקבלה ממנו גט פטורין, ומאז והלאה נתפרסם לבעל מופת ומכל המקומות באו לפניו לעזור להם ולפעול להם ישועות.

גם הרה"ק מוהר"ם מפרעמישלאן זצ"ל הי' שולח אליו אנשים שהיו צריכים
לישועה ומסר להם מכתבי מליצה אליו, פעם אחת כתב במכתב א' "...כי אולי
יוכל להושיעו" וכאשר קרא הרה"ק מוילעזניק דברים הללו אמר ר' מאירל
אומר "אולי" ואני אומר בודאי אושיעו בעזהשי"ת.
כבר אמרו ז"ל אין חבוש מתיר א"ע מבית אסורים, הוא ז"ל פקד עקרות
דבות בתפלתו, אבל הוא עצמו לא נפקד בזש"ק ותולדותיו הם מעשיו הטובים,
זי"ע ועכ"י.

